

The 7th World Patient Safety Day 2025 Safe care for every newborn and every child

พัฒนาระบบการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลายในผู้ป่วยเด็ก

นางสาวภากร ชูพันธ์จรคอม
พยาบาลชำนาญการ

หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 1

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในการปฏิบัติการพยาบาลในการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลายในผู้ป่วยเด็ก ยังพบว่ามีช่องว่างของความรู้และการปฏิบัติ เด็กที่เข้ารับการรักษาและได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำปัจจุบันยังพบการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ภาวะหลอดเลือดดำอักเสบ (Phlebitis) ในหน่วยงานพบว่า มีอัตราการเกิดหลอดเลือดดำอักเสบ (Phlebitis) ภาวะที่ยาหรือสารน้ำรั่วออกนอกหลอดเลือดดำส่วนปลาย ทั้งแบบไม่ทำลายเนื้อเยื่อ (Infiltration) และแบบทำลายเนื้อเยื่อ (Extravasation) ในผู้ป่วยบางราย ซึ่งทางหน่วยงานได้วางแนวทางเพื่อหาทางป้องกันภาวะแทรกซ้อนเหล่านี้ โดยการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ การกำหนดตัวชี้วัดในการกำกับควบคุมการปฏิบัติงาน เช่น การกำหนดอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ กิจกรรมในการป้องกันการเกิด ภาวะแทรกซ้อน เป็นต้น แต่ยังคงพบว่ามีอัตราการเกิด Infiltration และ Phlebitis ใน ระดับ 1-2 ในอัตราโดยเฉลี่ย 1.5 /100 peripheral line เนื่องจากเด็กมักมีข้อจำกัดด้านการสื่อสารและการให้ความร่วมมือ การแทงเส้นเพื่อให้ยาและสารน้ำในแต่ละครั้ง จะมีความเจ็บปวด เด็กจะขยับตัวออกหรือดึงแขนขาออกจากพยาบาล และมักไม่ให้ความร่วมมือ อีกทั้งการหดตัวของหลอดเลือดเนื่องจากความกลัวและความวิตกกังวล ทำให้อัตราการแทงเข็มที่จะสำเร็จในครั้งแรกเพื่อให้สารน้ำนั้นเป็นเรื่องที่ยาก ปัญหาที่กล่าวมาพยาบาลสามารถป้องกันหรือลดภาวะแทรกซ้อนจากการแทงและคาเข็มได้ โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเด็กที่ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลายและการติดตามเฝ้าระวังที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ป่วยมีความปลอดภัยและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน อีกทั้งพยาบาลต้องให้ความสำคัญกับสรีรวิทยา พัฒนาการ การสื่อสาร ความสามารถในการรับรู้ และข้อกำหนดด้านความปลอดภัยซึ่งจำเป็นต้องระบุให้ชัดเจนตั้งแต่การวางแผนการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ การแทงเข็ม การถอดเข็ม การพยาบาลและการเฝ้าระวังตำแหน่งที่แทงเข็ม ตลอดจนการจัดการการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ การดูแลสุขภาพในปัจจุบันเน้นการดูแลแบบมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานโดยยึดถือเรื่องความปลอดภัย ของผู้ป่วยเป็นหลัก การพัฒนาระบบการให้สารน้ำดังกล่าวจะช่วยใ้บุคลากรทางการพยาบาล สามารถปฏิบัติงานได้เป็น แนวทางเดียวกันลดความหลากหลายของการปฏิบัติ และเป็นไปตามมาตรฐานของโรงพยาบาล ลดช่องว่างของการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ลดความเสี่ยงของการเกิดการปฏิบัติงาน มีความสะดวกในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการ ดูแลผู้ป่วย เกิดการพัฒนาคุณภาพในการดูแลและเป็นการรับประกันคุณภาพของการดูแลให้มีความคุ้มค่าคุ้มทุน รวมทั้งนำไปสู่มาตรฐานและความปลอดภัยสูงสุดสำหรับผู้ป่วย นำไปสู่การเป็นโรงพยาบาลที่สามารถตอบสนองบริการของประชาชนได้ อย่างเป็นเลิศและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลในการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลายในผู้ป่วยเด็ก
2. ผู้ป่วยเด็กปลอดภัยจากการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลาย

ประโยชน์ที่ผู้รับผลงานได้รับ

สำหรับบุคลากรโรงพยาบาล

- มีระบบการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลายในผู้ป่วยเด็กชัดเจน มีมาตรฐาน
- เพิ่มความมั่นใจ คุณภาพและความถูกต้องในกระบวนการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็กให้เกิดความปลอดภัย

สำหรับผู้ป่วยและญาติ

- ได้รับการดูแลรักษาที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน ครอบคลุมทุกกระบวนการและมีความปลอดภัย ลดการเกิด ภาวะแทรกซ้อน หรือผลกระทบรุนแรงที่ไม่พึงประสงค์ลดการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลซ้ำ

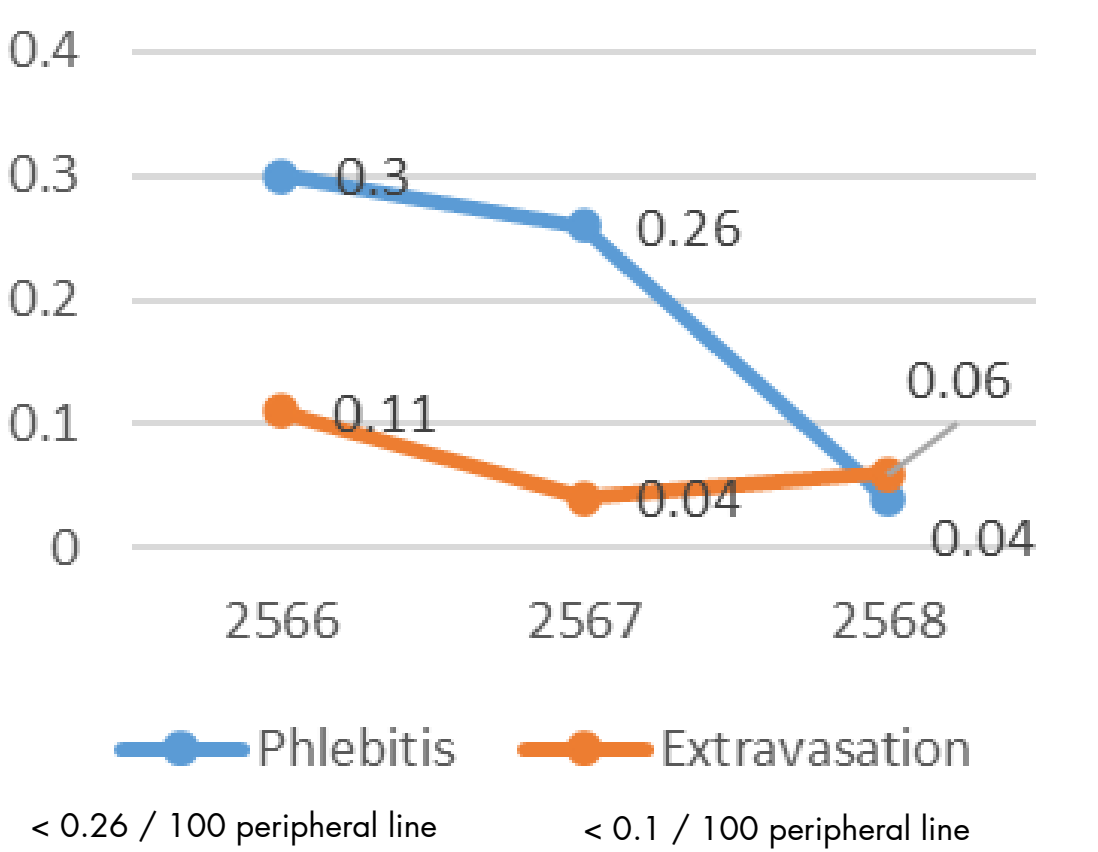
สำหรับองค์กรและระบบสุขภาพ

- เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ
- ลดภาระค่าใช้จ่ายจากการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำในโรงพยาบาล
- เสริมสร้างภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย คุณภาพการบริการ และการดูแลผู้ป่วย

กระบวนการ/แผนงานในการพัฒนา

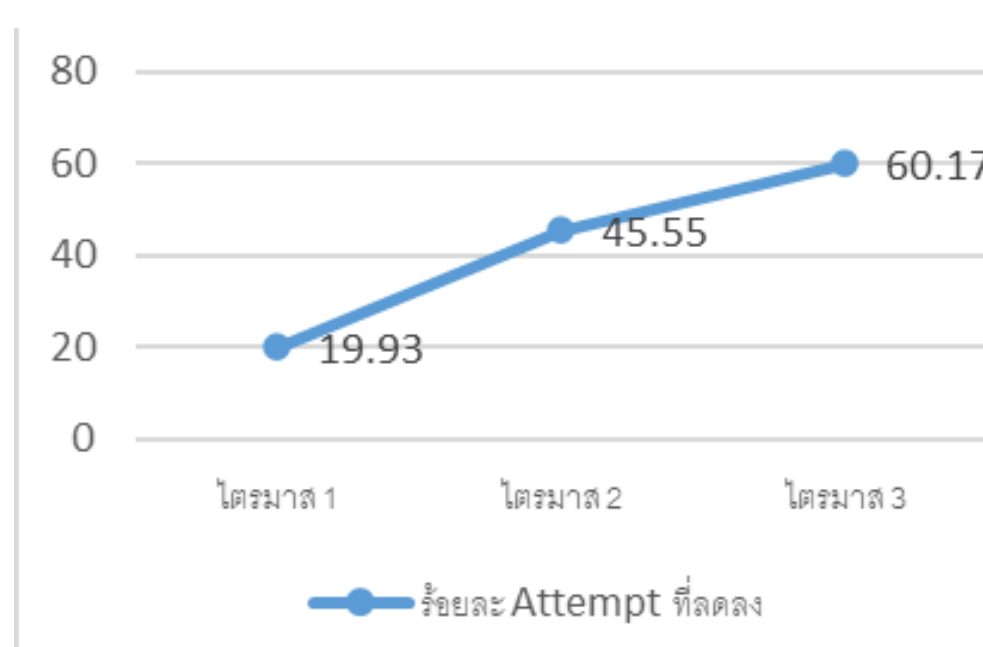

สร้างแหล่งข้อมูลและระบบการแจ้งเตือนของยาและสารน้ำที่มีผลต่อการเกิดภาวะของหลอดเลือดดำอักเสบและการรั่วซึม ของยาและเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ โดยเชื่อมโยงกับงานเภสัชกรรมของโรงพยาบาลและระบบของศูนย์ Transformation (เริ่มใช้ปี 2568 เนื่องจากปรับระบบเป็น CPOE)

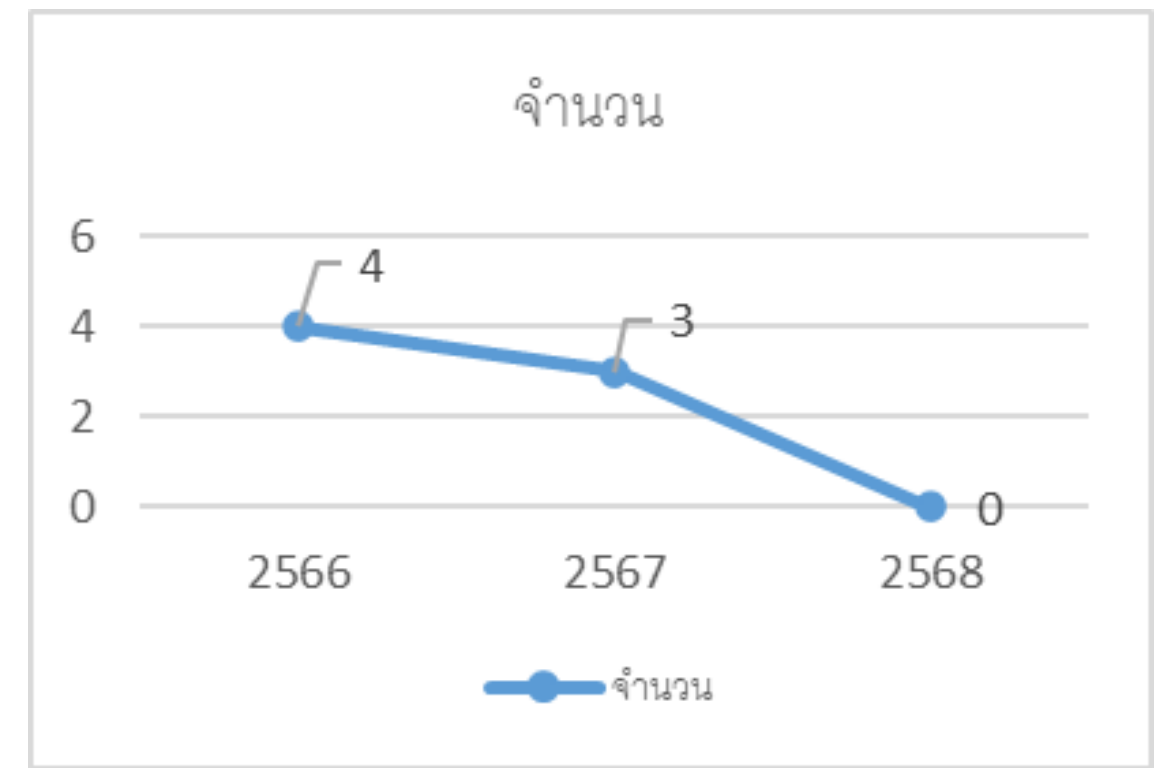

วิเคราะห์อัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนทุกเดือน แยกระดับและความรุนแรงของอาการ (ไม่เกิดความรุนแรงเกินระดับ E)

ผลการดำเนินงาน

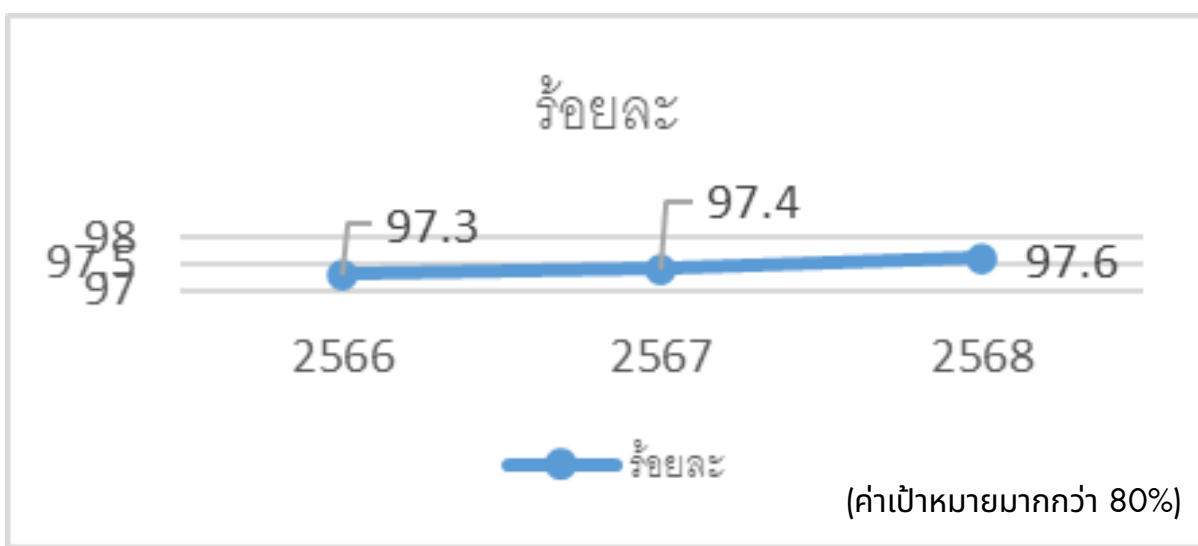
ร้อยละของจำนวน Attempt ของการแทงสายสวนหลอดเลือดดำส่วนปลายมีแนวโน้มลดลง

อัตราของการเข้ารับการรักษาซ้ำในโรงพยาบาลจากภาวะ Phlebitis และ Extravasation ลดลงต่อเนื่อง

บทเรียน/ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การพัฒนาระบบการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำส่วนปลายในผู้ป่วยเด็ก ถือเป็นความท้าทายสำคัญที่บุคลากรพยาบาลและทีมสหสาขาวิชาชีพต้องเผชิญ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับตรงต่อคุณภาพการดูแลและความปลอดภัยของผู้ป่วยเด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการดูแลอย่างรอบคอบและมาตรฐานสูงสุด การดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือ การเรียนรู้ และการพัฒนาต่อเนื่อง รวมถึงการสร้างความร่วมมือร่วมกันกับครอบครัวผู้ป่วยเพื่อมีส่วนร่วมในการดูแล ความสำเร็จของระบบเกิดขึ้นได้จากความเข้มแข็งของทีมงาน การเฝ้ากำกับติดตามอย่างใกล้ชิด การทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบเพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based practice) เป็นพื้นฐาน และยึดเป้าหมายด้านคุณภาพและความปลอดภัยของผู้ป่วยเด็กเป็นหัวใจสำคัญเพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์การดูแลที่มีมาตรฐาน เป็นเลิศ และสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครองและสังคม

ความพึงพอใจของเด็กและผู้ปกครองต่อการให้บริการ

